

UCHWAŁA

Dnia 27 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

Protokolant starszy sekretarz sądowy Renata Szczegot

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w dniu 27 kwietnia 2026 r., z udziałem X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w [...] (dawniej w [...]1)

wniosku prokuratora Prokuratury Okręgowej w B. z dnia 31 lipca 2025 r., sygn. akt [...] o wydanie uchwały w zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w [...] (dawniej w [...]1) za to, że w okresie od co najmniej 1 kwietnia 2022 r. do 21 kwietnia 2023 r., w Sądzie Rejonowym w [...]1 przy ul. [...], będąc sędzią orzekającym w [...] Wydziale Rodzinnym i Nieletnich, uporczywie nękał stażystkę X1. Y1., wyznaczoną jako jego protokolantkę, w ten sposób, że wielokrotnie kierował wobec niej uwagi o podtekście seksualnym, mierzył ją wzrokiem koncentrując się na udach, sugerował w jaki sposób ma się poruszać wychodząc z sali rozpraw, krytykował w obecności innych pracowników jej ubiór nalegając na ubieranie krótkich spódniczek, sukienek i butów na obcasie, demonstrując niezadowolenie i dyskredytując pokrzywdzoną w razie innego ubioru, nakłaniał ją do przychodzenia do pracy „z gołymi nogami”, uzależniał komfort jej pracy w trakcie wokandy od jej ubioru, głaskał ją po głowie, dotykał ramion, nakłaniał do przytulania, zagradzał jej drogę gdy przechodziła, łapał za rękę, obejmował ją i napierał na nią ciałem pomimo jej sprzeciwu i próby odepchnięcia go od siebie, próbował uderzyć ją w pośladki, strzelał w pokrzywdzoną z gumki recepturki celując w jej pośladki, a w okresie od drugiej połowy 2022 r. do 20 kwietnia 2023 r., na sali rozpraw, nadużywając stosunku zależności, wielokrotnie doprowadził ją do poddania się innej czynności seksualnej, żądając, by podciągała dolną krawędź spódniczki, odsłaniała i pokazywała mu uda, a gdy odmawiała własnoręcznie unosił dolną krawędź jej spódniczki i mimo

odpychania jego rąk przez pokrzywdzoną, odsłaniał jej uda i dotykał ich przesuwając dłoń w kierunku jej krocza, które pokrzywdzona broniąc się zasłaniała swoją dłonią, a jednocześnie nękał pokrzywdzoną sugestiami, że rozgłosi w miejscu pracy pogłoski dotyczące ich rzekomego romansu, czym wzbudził w niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia, udręczenia objawiającego się jej złym samopoczuciem, wstydem, lękiem, płaczem, unikaniem przychodzenia do pracy w dni wokand oraz istotnie naruszył jej prywatność, powodując u pokrzywdzonej pogorszenie jej sytuacji osobistej, w tym opuszczenie się w nauce, rezygnację z realizowanych przez nią studiów wyższych i konieczność podjęcia leczenia oraz terapii psychologicznej, tj. o czyn z art. 190a § 1 k.k. w zb. z art. 199 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na podstawie art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 t.j. - dalej powoływana jako: „u.s.p.”)

uchwalił:

I. zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w [...] (dawniej w [...]1), za to, że w okresie od co najmniej 1 kwietnia 2022 r. do 21 kwietnia 2023 r., w Sądzie Rejonowym w [...]1 przy ul. [...], będąc sędzią orzekającym w [...] Wydziale Rodzinnym i Nieletnich, uporczywie nękał stażystkę X1. Y1., wyznaczoną jako jego protokolantkę, w ten sposób, że wielokrotnie kierował wobec niej uwagi o podtekście seksualnym, mierzył ją wzrokiem koncentrując się na udach, sugerował w jaki sposób ma się poruszać wychodząc z sali rozpraw, krytykował w obecności innych pracowników jej ubiór nalegając na ubieranie krótkich spódniczek, sukienek i butów na obcasie, demonstrując niezadowolenie i dyskredytując pokrzywdzoną w razie innego ubioru, nakłaniał ją do przychodzenia do pracy „z gołymi nogami”, uzależniał komfort jej pracy w trakcie wokandy od jej ubioru, głaskał ją po głowie, dotykał ramion, nakłaniał do przytulania, zagradał jej drogę gdy przechodziła, łapał za rękę, obejmował ją i napierał na nią ciałem pomimo jej sprzeciwu i próby odepchnięcia go od siebie,

próbował uderzyć ją w pośladki, strzelał w pokrzywdzoną z gumki recepturki celując w jej pośladki, a w okresie od drugiej połowy 2022 r. do 20 kwietnia 2023 r., na sali rozpraw, nadużywając stosunku zależności, wielokrotnie doprowadził ją do poddania się innej czynności seksualnej, żądając, by podciągała dolną krawędź spódniczki, odsłaniała i pokazywała mu uda, a gdy odmawiała własnoręcznie unosił dolną krawędź jej spódniczki i mimo odpychania jego rąk przez pokrzywdzoną, odsłaniał jej uda i dotykał ich przesuając dłoń w kierunku jej krocza, które pokrzywdzona broniąc się zasłaniała swoją dłonią, a jednocześnie nękał pokrzywdzoną sugestiami, że rozgłosi w miejscu pracy pogłoski dotyczące ich rzekomego romansu, czym wzbudził w niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia, udręczenia objawiającego się jej złym samopoczuciem, wstydem, lękiem, płaczem, unikaniem przychodzenia do pracy w dni wokand oraz istotnie naruszył jej prywatność, powodując u pokrzywdzonej pogorszenie jej sytuacji osobistej, w tym opuszczenie się w nauce, rezygnację z realizowanych przez nią studiów wyższych i konieczność podjęcia leczenia oraz terapii psychologicznej, to jest czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. w zb. z art. 199 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

[M. T.]

UZASADNIENIE

Prokurator Okręgowy w Bydgoszczy, działając na podstawie art. 80 § 1 w zw. z art. 80 § 2c i art. 110 § 2a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz art. 37a § 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, wnioskiem z dnia 31 lipca 2025 r., który wpłynął do Sądu

Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 5 sierpnia 2025 r., zwrócił się o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w [...]1 X. Y., wobec dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa polegającego na tym, że w okresie od co najmniej 1 kwietnia 2022 r. do 21 kwietnia 2023 r., w Sądzie Rejonowym w [...]1 przy ul. [...], będąc sędzią orzekającym w [...] Wydziale Rodzinnym i Nieletnich, uporczywie nękał stażystkę X1. Y1., wyznaczoną jako jego protokolantkę, w ten sposób, że wielokrotnie kierował wobec niej uwagi o podtekście seksualnym, mierzył ją wzrokiem koncentrując się na udach, sugerował w jaki sposób ma się poruszać wychodząc z sali rozpraw, krytykował w obecności innych pracowników jej ubiór nalegając na ubieranie krótkich spódniczek, sukienek i butów na obcasie, demonstrując niezadowolenie i dyskredytując pokrzywdzoną w razie innego ubioru, nakłaniał ją do przychodzenia do pracy „z gołymi nogami”, uzależniał komfort jej pracy w trakcie wokandy od jej ubioru, głaskał ją po głowie, dotykał ramion, nakłaniał do przytulania, zagradzał jej drogę gdy przechodziła, łapał za rękę, obejmował ją i napierał na nią ciałem pomimo jej sprzeciwu i próby odepchnięcia go od siebie, próbował uderzyć ją w pośladki, strzelał w pokrzywdzoną z gumki recepturki celując w jej pośladki, a w okresie od drugiej połowy 2022 r. do 20 kwietnia 2023 r., na sali rozpraw, nadużywając stosunku zależności, wielokrotnie doprowadził ją do poddania się innej czynności seksualnej, żądając, by podciągała dolną krawędź spódniczki, odsłaniała i pokazywała mu uda, a gdy odmawiała własnoręcznie unosił dolną krawędź jej spódniczki i mimo odpychania jego rąk przez pokrzywdzoną, odsłaniał jej uda i dotykał ich przesuwając dłoń w kierunku jej krocza, które pokrzywdzona broniąc się zasłaniała swoją dłonią, a jednocześnie nękał pokrzywdzoną sugestiami, że rozgłosi w miejscu pracy pogłoski dotyczące ich rzekomego romansu, czym wzbudził w niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia, udręczenia objawiającego się jej złym samopoczuciem, wstydem, lękiem, płaczem, unikaniem przychodzenia do pracy w dni wokand oraz istotnie naruszył jej prywatność, powodując u pokrzywdzonej pogorszenie jej sytuacji osobistej, w tym opuszczenie się w nauce, rezygnację z realizowanych przez nią studiów wyższych i konieczność

podjęcia leczenia oraz terapii psychologicznej, t.j. o czyn z art. 190a § 1 k.k. w zb. z art. 199 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sędzia Sądu Rejonowego w [...] (poprzednio w [...]1) X. Y. w latach 2022-2023 pełnił funkcję Przewodniczącego [...] Wydziału Wykonywania Orzeczeń Sądu Rejonowego w [...]1 Orzekał również w [...] Wydziale Rodzinnym i Nieletnich.

W połowie lutego 2022 r. pracę w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich podjęła X1. Y1., zatrudniona w ramach stażu. Powierzono jej m.in. zadania związane z protokołowaniem w czasie rozpraw i posiedzeń prowadzonych przez sędziego X. Y. Na początku jej pracy w Wydziale sędzia X. Y. był wobec niej bardzo miły i pomocny, jednak po czasie dał jej do zrozumienia, że - poza poprawnym wykonywaniem przydzielonych zadań służbowych - wymaga też od niej określonego sposobu ubierania się i zachowywania. Nalegał na zakładanie krótkich spódniczek i sukienek oraz butów na obcasie, okazując niezadowolenie, gdy pojawiła się w pracy w spodniach. W dni, gdy była w jego ocenie „niewłaściwie” ubrana, traktował ją gorzej, tj. krytykował ją za pracę, nawet jeśli swoje obowiązki wykonywała prawidłowo. Po jednej z wokand, gdy przyszła do pracy w spodniach, sędzia X. Y. oprowadził ją po sądzie, pokazywał pracownikom innych wydziałów, jak jest ubrana i pytał co myślą na temat jej stroju. Pokrzywdzona stresowała się tą sytuacją i dla zachowania komfortu własnej pracy zaczęła stosować się do wymagań sędziego, ubierając się w dni „wokandowe” w sukienki i buty na obcasie. Widząc ją tak ubraną, sędzia X. Y. już na powitanie mówił, że „dobrze pracuje”. Pokrzywdzona przygotowywała się do pracy szczególnie skrupulatnie, bo sędzia przestał traktować ją „ulgowo” i reagował krzykiem, gdy popełniała błędy. Jednocześnie zaczął jej sugerować, żeby po sali sądowej chodziła wolniejszym krokiem, mierzył ją wówczas wzrokiem, przyglądał się jej nogom. Pokrzywdzona bała się powiedzieć mu, że źle się czuje z powodu jego zachowania. Sędzia był wybuchowy i pokrzywdzona bała się mu przeciwstawić. X. Y. zaczął także naruszać jej nietykalność cielesną, strzelał do niej z gumki „recepturki” celując w pośladki, symulował uderzenie jej dłonią w pośladki w czasie gdy przechodziła obok niego. Podchodził do niej i obejmował ją, a gdy protestowała i próbowała go odepchnąć od siebie - napierał na nią. Takie zachowania sędziego powtarzały się przez kilka miesięcy.

W połowie roku 2022 sędzia zakomunikował pokrzywdzonej, że będzie ją karał za błędy popełnione w trakcie protokolowania, np. za brak przecinka lub spacji. Będąc na sali sądowej stanął nad nią i powiedział, że w ramach kary ma podwinąć spódniczkę, aby mógł zobaczyć udo. Mimo jej protestu nalegał, powtarzając, że popełniła błąd, za który musi zostać ukarana. Zmusił ją do podwinięcia spódniczki i odkrycia uda. Wówczas X. Y. stwierdził, że to za mało, kazał jej zasłonić oczy, nalegał na to, wywierał presję. Pokrzywdzona zasłoniła ręką krocze, próbowała odsunąć jego rękę, gdy sam podwijał jej spódniczkę, a mimo to sędzia, przełamując siłą jej opór, przesunął dłonią po jej udzie w górę. Odtąd X. Y. karał ją w ten sposób za każdym razem, gdy w trakcie protokolowania popełniała jakieś błędy. Pokrzywdzona nigdy nie wyraziła zgody na to, żeby sędzia podwijał jej spódnicę i dotykał uda, starała się zawsze zasłaniać krocze ręką. Z drugiej strony bała się negatywnych konsekwencji wyrażania przez nią wyraźnego sprzeciwu. Strach powodował, że nikomu o tych „praktykach” nie mówiła.

X. Y. kontynuował praktykę „karania” pokrzywdzonej. W efekcie takich zachowań pokrzywdzona, chcąc uniknąć niechcianego dotyku sędziego, sama zaczęła podwijać spódniczkę, gdy tylko słyszała od niego, że musi zostać ukarana. W ocenie pokrzywdzonej sędzia „miał przyjemność z tego, że widział uda” - od razu się uśmiechał.

W trakcie jej pracy doszło do sytuacji, że przed jedną z czwartkowych wokand zauważyła, że zapomniała wezwać jakąś osobę na rozprawę. Sędziego nie było wówczas w pracy, więc napisała do niego wiadomość tekstową. Sędzia odpisał, że skoro popełniła błąd, powinna „odpokutować za grzechy” i że „przydałyby się gołe nogi”.

Nadto sędzia nękał pokrzywdzoną sugestiami, że rozgłosi w miejscu pracy pogłoski dotyczące ich rzekomego romansu, czym wzbudził w niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia, udręczenia objawiającego się jej złym samopoczuciem, wstydem, lękiem, płaczem, unikaniem przychodzenia do pracy w dni wokand oraz istotnie naruszył jej prywatność, powodując u pokrzywdzonej pogorszenie jej sytuacji osobistej, w tym opuszczenie się w nauce,

rezygnację z realizowanych przez nią studiów wyższych i konieczność podjęcia leczenia oraz terapii psychologicznej.

Powyższy stan faktyczny Sąd Najwyższy ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zawartego w aktach sprawy prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w [...]2 pod sygn. akt [...].

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 80 § 2c u.s.p. uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wydaje się, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa.

Celem postępowania o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej nie jest przesądzenie o odpowiedzialności karnej sędziego (kwestii popełnienia czynu, winy i kary), gdyż jest to materia zastrzeżona do wyłącznej kompetencji sądu w ramach postępowania karnego.

Obowiązkiem Sądu Dyscyplinarnego - przed podjęciem uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej - jest rozważenie, czy zgromadzone dowody dostatecznie uzasadniają popełnienie przez sędziego przestępstwa w rozumieniu art. 1 § 1 k.k., a więc m.in. czy zarzucany czyn wyczerpuje wszystkie znamiona czynu zabronionego pod groźbą kary (por. uchwała Sądu Najwyższego z 11 marca 2003 r., SNO 9/03). Skoro przesłanką uchylenia immunitetu jest „dostatecznie uzasadnione podejrzenie”, że sędzia popełnił przestępstwo, to Sąd Dyscyplinarny może zezwolić na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jedynie w takim przypadku, gdy zostały zgromadzone dostateczne dowody potwierdzające zasadność zarzutu popełnienia przez sędziego przestępstwa (por. uchwała Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2002 r., SNO 45/02), a zatem niezbędnym warunkiem wydania takiej uchwały jest zebranie dowodów, które stanowią dostateczną podstawę przedstawienia sędziemu zarzutu popełnienia przestępstwa i wskazują na duże prawdopodobieństwo jego popełnienia (por. uchwała Sądu Najwyższego z 11 lutego 2003 r., SNO 2/03).

W realiach niniejszej sprawy, Sąd Najwyższy stwierdza, że załączony do wniosku materiał dowodowy, zgromadzony w toku dotychczasowego postępowania, pozwala na przyjęcie, że istnieje dostatecznie uzasadnione podejrzenie, iż sędzia X.

Y. w okresie od co najmniej 1 kwietnia 2022 r. do 21 kwietnia 2023 r., swoim zachowaniem dopuścił się czynu z art. 190a § 1 k.k. w zb. z art. 199 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Zgodnie z powołanymi przepisami odpowiedzialności karnej podlega ten, kto:

-przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby dla niej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność (art. 190a § 1 k.k.)

-przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia, doprowadza inną osobę do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności (art. 199 § 1 k.k.).

Jak wynika z zeznań świadków i pokrzywdzonej, wielokrotnie kierowane przez sędziego X. Y. wobec X1. Y1. uwagi o podtekście seksualnym, sugerowanie w jaki sposób ma się poruszać wychodząc z sali rozpraw, krytykowanie w obecności innych pracowników jej ubioru, naleganie na ubieranie krótkich spódnic, sukienek i butów na obcasie, demonstrowanie niezadowolenia w razie innego ubioru, nakłanianie jej do przychodzenia do pracy „z gołymi nogami”, uzależnianie komfortu jej pracy od jej ubioru, głaskanie po głowie, dotykanie ramion, nakłanianie do przytulania, łapanie za rękę, obejmowanie i napieranie na nią ciałem pomimo jej sprzeciwu i próby odepchnięcia sędziego od siebie, usiłowanie uderzenia w pośladki, strzelanie w pokrzywdzoną z gumki recepturki w jej pośladki stanowiło niepożądaną, istotną ingerencję w prywatność pokrzywdzonej. Z kolei kierowane przez sędziego X. Y. wobec X1. Y1. sugestie, że rozgłosi w miejscu pracy pogłoski dotyczące ich rzekomego romansu, wzbudziło w niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia i udręczenia objawiającego się jej złym samopoczuciem, wstydem, lękiem, płaczem, unikaniem przychodzenia do pracy w dni wokand oraz istotnie naruszyło jej prywatność, powodując u pokrzywdzonej pogorszenie jej sytuacji osobistej, w tym opuszczenie się w nauce, rezygnację z realizowanych przez nią studiów wyższych i konieczność podjęcia leczenia oraz terapii psychologicznej.

Ponadto z zebranego materiału dowodowego wynika, że sędzia X. Y., nadużywając stosunku zależności, żądał, by X1. Y1. podciągała dolną krawędź

spódniczki, odsłaniała i pokazywała mu uda, a gdy odmawiała własnoręcznie unosił dolną krawędź jej spódniczki i mimo odpychania jego rąk przez pokrzywdzoną, odsłaniał jej uda i dotykał ich przesuwając dłoń w kierunku jej krocza, które pokrzywdzona broniąc się zasłaniała swoją dłonią - doprowadził ją do poddania się innej czynności seksualnej.

Powinnością sądu dyscyplinarnego w postępowaniu delibacyjnym jest również ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego, tj. czy jest on wyższy niż znikomy, a przynajmniej czy owa szkodliwość nie jest znikoma w stopniu oczywistym. Dokonując oceny objętego wnioskiem zachowania sędziego nie sposób przyjąć, aby stopień społecznej szkodliwości tych czynów mógł być uznany za znikomy.

W realiach sprawy należy przyjąć, że wskazane czyny cechował wysoki stopień szkodliwości społecznej. Niewątpliwie naruszono dwa dobra prawem chronione, tj. prawo do ochrony życia prywatnego oraz wolność seksualną.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy stwierdza, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego X. Y. wskazanych we wniosku przestępstw.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w uchwale, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

[M. T.]

Maria Szczepaniec